

Ilmatieteen laitoksen tutkimusprofessori Jari Liski kierteli kuuntelemissa viljelijöiden keskusteluja esitysten välissä.

TEKSTI JA KUVAT: SANNA SÖDERLUND

Hiiliviljelijät kääntämässä ilmastonmuutosta

”Kerrankin viljelijä on se, joka pystyy vaikuttamaan ympäristöasioihin positiivisesti”, kiteytti eräs viljelijä motiivejaan osallistua Carbon Action -hiilipilottiin. Halu olla edelläkävijänä ilmastonmuutoksen kääntämisessä on toiminut monien muidenkin viljelijöiden kimmokkeena, kun he ovat ilmoittautuneet mukaan hiilipilottiin kokeilemaan hiilen varastoitumista edistäviä viljelykäytäntöjä.

Nyt on toimittava

Noin puolet Carbon Action -hiilipilottin sadasta viljelijästä osallistui 26.6.–27.6.2018 Aulangolla Katajistonrannassa järjestettyyn lähikoulutukseen, jossa kuultiin asiantuntijapuheenvuoroja, suunniteltiin pelloilla tehtäviä toimenpiteitä, keskusteltiin ja verkostoiduttiin.

Ilmatieteen laitoksen tutkimusprofessori **Jari Liski** aloitti puheenvuorot maalaamalla isoa kuvaa ilmastonmuutoksesta.

- Voidaan sanoa, että ilmastonmuutos on suurin uhka ihmiskunnalle ja elämälle siinä muodossa, kuin se nyt tunnetaan, Liski totesi painokkaasti.

- Päästöjä on vähennettävä rajusti heti, mutta se ei yksin riitä, vaan lisäksi meidän on saatava hiiltä pois ilmakehästä. Siihen on vain kaksi tehokasta tapaa: varastoida hiiltä metsien kasvillisuu-

teen ja maaperään sekä viljelysmaiden hiilinieluihin.

Viljelijöiden rooli ilmastonmuutoksen ratkaisijoina onkin ilmeinen; jo muuttaman promillen hiilen lisäyksellä pelto- maahan saadaan kompensoitua ihmisen aiheuttamia päästöjä tehokkaasti. Hiilen varastoitumisen todentaminen luotettavasti ei kuitenkaan vielä ole mahdollista.

- Tarvitaan nopeasti lisää tutkittua tietoa, jotta varastoituja hiiliyksiköitä voidaan tuoda osaksi ilmastopolitiikkaa, Liski toteaa.

Innostus tarttuu

Hiilipilotti on nimensä mukaisesti kokeiluhanke, jossa viljelijät tuottavat tärkeää tietoa tutkimukselle samalla kun ottavat tiloillaan käyttöön erilaisia hiilen varastoitumiseen tähtääviä viljelymenetelmiä. Hiiliviljelijöiden on siis hypättävä myös

Tuomas Mattilan mukaan hiilen varastoinnissa tärkeintä on yhteyttämisen maksimointi, mikrobitoiminnasta huolehtiminen sekä maahan saadun hiilen pitäminen maassa. Mattilan isännöimän Kilpiän tilan pelloilla on tehty pitkäjänteistä työtä kasvukunnan parantamiseksi.

Kuvassa kouluttajat Tuomas Mattila (vas.) ja Juuso Joonas.

hieman tuntemattomaan valitessaan omaa hiilipolkuun.

- Voitte olla ensimmäisiä - tai ehkä jopa jo kolmansia - jotka Suomessa kyseistä menetelmää kokeilevat, naurahitivat kouluttajat, erikoistutkija ja maanviljelijä **Tuomas Mattila** sekä agronomi, maanviljelijä **Juuso Joonas**.

Innostus väreili ilmassa, kun viljelijät pohtivat, minkä hiilipolun valitsevat omalle testilohkolleen, ja keskustelu jatkui vilkkaana vielä saunaillassakin. Hiilipolkujen toimenpiteet liittyvät muun muassa maan rakenteen parantamiseen, yhteyttämisen lisäämiseen sekä maaperän biologisen aktiivisuuden tehostamiseen. Muokkauksen keventäminen ja suorakylvö pohdituttivat luomuviljelijöitä, joita on noin puolet hiiliviljelijöistä, sillä ne asettavat rikkatorjunnalle haasteita. Peltometsäviljely oli kiinnosta-

va mutta vieras toimenpide, kun taas ympärivuotinen kasvipeitteisyys oli monelle tuttua.

Mitä viljelijät hiilipilotissa oppivat?

Hiilipilotti on viljelijälähtöinen hanke, joten sen joka vaiheessa kuunnellaan sitä, millaista oppia viljelijät toivovat ja tarvitsevat. Leimallista hiiliviljelijöille on halu kehittää maataloutta ympäristöystävällisempään suuntaan, kokeilla uusia menetelmiä, saada uusia kontakteja sekä parantaa maan kasvukuntoa. Hiiliviljelijät kulkevat käsi kädessä tutkimuksen kanssa tekemässä tulevaisuuden ruuantuotantoa sekä jakamassa saamaansa oppia ja kokemusta myös muille viljelijöille.

Vaikka kyseessä ei olekaan luomuhanke, on hiilipoluilla mukana monia sellaisia käytäntöjä, jotka ovat olleet aiemmin käytössä lähinnä luomutiloilla. Maatilan

Mikä Carbon Action -hiilipilotti?

Baltic Sea Action Groupin (BSAG), Ilmatieteen laitoksen ja Sitran yhteinen hanke. BSAG vastaa kokonaisuudesta, viljelijäyhteistyöstä ja -koulutuksesta, Ilmatieteen laitos tutkii hiilen varastoitumista ja koordinoi tieteellistä yhteistyötä, ja Sitra rahoittaa kaksi ensimmäistä vuotta. Hiilipilotti yhdistää käytännön maanviljelyksen ja tieteen. Tilat testaavat viiden vuoden ajan hiiltä varastoivia toimenpiteitä, tuottavat tietoa tutkimukselle ja verkostoituvat. Tutkimusaiheet:

1. Hiilen varastoitumisen prosessit maaperässä
2. Hiilen varastoitumista edistävien prosessien edesauttaminen
3. Hiiltä varastovien viljelymenetelmien tuonti maatalolle
4. Hiilen varastoitumisen todentaminen

kokonaisvaltainen hoito on avain parhaaseen lopputulokseen, oli tila sitten tavanomaisessa tai luomuviljelyssä. ◀

Kirjoittaja toimii Baltic Sea Action Groupin viljelijäyhteyshenkilönä ja viestintäkoordinaattorina.

www.carbonaction.org